

El nou Tijuana?

El reforç dels controls a la frontera entre les comarques gironines i nord-catalanes s'estén ara a les vies secundàries. Des de la Cerdanya fins a la costa, el desplegament de les forces de l'ordre espanyoles, franceses i catalanes fa d'aquesta frontera un cas únic arreu de la Unió Europea. Un fenomen que s'ha multiplicat des de l'anunci de la regularització dels sense papers i l'efecte de crida que va provocar.

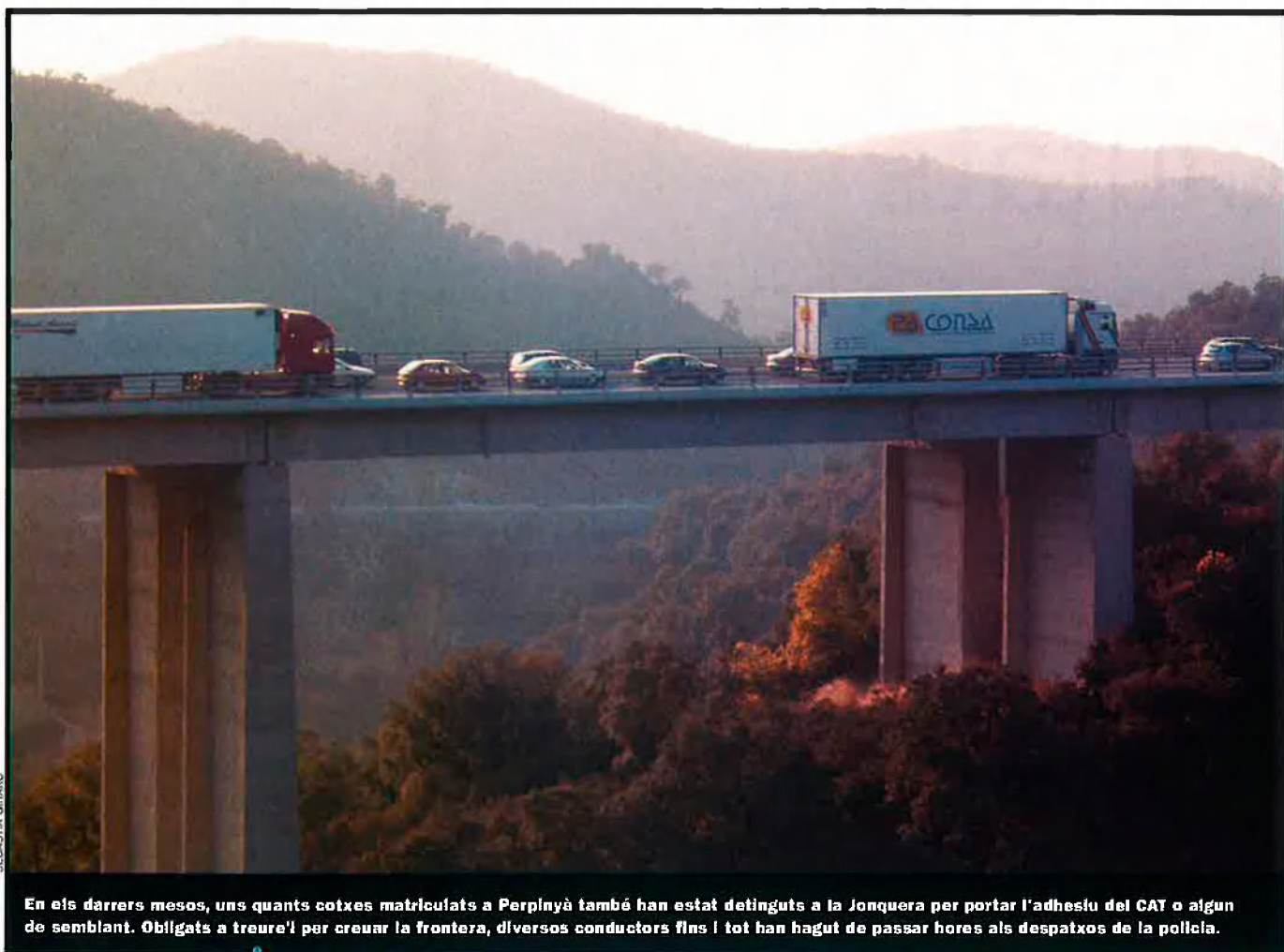
En poques setmanes, la Jonquera ha esdevingut la frontera amb Romania, Bulgària i la resta dels antics països de l'Est. Com es podia suposar, el procés de regularització anunciat pel Govern espanyol ha animat milers i milers d'immigrants a travessar el Pirineu. Davant d'aquest fenomen i des del mes de febrer, les autoritats de cada banda de l'Albera han decidit doblar els seus efectius *in situ* i ampliar el control de vehicles fins als eixos secundaris. Tot i que el tractat de Shengen va esborrar parcialment —o de vegades fins íntegrament— les fronteres entre els països de la UE, com es pot comprovar a Estrasburg, Biarritz o fins i tot a Niça, el pas de la Jonquera sempre ha constituït una excepció. Aquesta "antiga" frontera, en la zona entre el Portús i la Jonquera, rep un tracte diferent de la resta; duaners, policies i gendarmes sempre hi han estat ben presents i últimament són més nombrosos encara.

L'èxode de búlgars i romanesos ha tornat a despertar vells dimonis. La policia ja ha detectat l'actuació d'una xarxa de conductors, amb cotxes matriculats a Girona, que cobren per passar immigrants d'un país a l'altre. Abans de l'ampliació dels controls per aquest nou fenomen migratori, la policia, amb una presència gairebé constant a l'autopista de la Jonquera, havia practicat moltes detencions, sovint dignes d'uns temps ja passats. El passat 26 de febrer, una cinquantena de persones es van manifestar davant del Consulat d'Espanya a Perpinyà, a petició de la Federació d'Associacions Nord-catalanes, per protestar contra aquestes arrestos abusius. I és que, a més, en els darrers mesos uns quants cotxes matriculats a

Perpinyà també han estat detinguts a la Jonquera per portar l'adhesiu del CAT o algun de semblant. Obligats a treure'l per creuar la frontera, diversos conductors han hagut de passar fins i tot hores als despatxos de la policia. Cal tenir en compte que molts nord-catalans saben parlar el català, però no el castellà, un fet que molts agents de les duanes o de la Guàrdia Cívil difícilment entenen o que interpreten com una provocació màxima, que a vegades pot arribar a complicar excessivament la situació.

També cal tenir present que, des del final de l'any passat, els cossos de gendarmes francesos i els policies catalans van començar a col·laborar en operacions de macrocontrol a cada costat de la frontera. El passat diumenge 3 d'abril, per exemple, un centenar d'agents va pentinar les carreteres principals, tant al sud com al nord de la línia. Durant tot el matí, les forces unides van controlar més d'un miler de vehicles i van registrar unes 200 infraccions, principalment per velocitat excessiva. Unes operacions dràstiques que contribueixen a reforçar una frontera que, en principi, no hauria d'existir.

L'estat francès veu en el coll del Portús el lloc idoni per controlar el contraban. Cada mes, els duaners hi intercepten una mitjana d'una tona d'haixix, un camió de cigarretes o uns quilograms de cocaïna. Aquestes intercepcions, que solen ser prou regulars, permeten fer-se una idea de la immensa quantitat que tragina el mercat negre. Amb tot, la frontera catalana continua sent ben diferent de les altres i mentre hom pot entrar a Itàlia o a Alemanya sense adonar-se'n, entrar a l'estat espanyol és prou més complicat, i més encara en els

SEBASTIÀ GIRARD

En els darrers mesos, uns quants cotxes matriculats a Perpinyà també han estat detinguts a la Jonquera per portar l'adhesiu del CAT o algun de semblant. Obligats a treure'l per creuar la frontera, diversos conductors fins i tot han hagut de passar hores als despatxos de la policia.

últims mesos. De fet, el pas de la Jonquera ofereix encara imatges del tot anacròniques, en què agents armats verifiquen una per una la documentació dels conductors.

A més de constituir una vertadera barrera de controls, la zona transfronterera nord-catalana forma part de les poques de l'estat francès que encara no gaudeixen d'un marc jurídic de cooperació entre les institucions locals de cada costat. En els últims anys, diversos eurodistrictes –com ara Estrasburg i Khel o les comarques de Moselle i Sarre, on els representants francesos i alemanys ja treballen conjuntament entorn de projectes comuns i amb competències en diferents àmbits– han nascut a les perifèries franceses per reforçar la cooperació entre les regions frontereres.

L'eurodistricte permet a les autoritats locals de signar un contracte amb els seus homòlegs del país veí sense haver

**A més de
constituir una
barrera, la zona
transfronterera
nord-catalana
encara no gaudeix
d'un marc jurídic
de cooperació
entre les
institucions
de cada estat**

de trametre'l a les capitals respectives. Aquest és, de fet, el tipus de cooperació que intenta impulsar la Casa de la Generalitat, a Perpinyà, és a dir, un eurodistricte nord-català, de Figueres a Perpinyà, que permetés, entre altres avantatges, connectar les xarxes de transports col·lectius de les dues comarques, millorar la circulació del correu –una carta pot trigar deu dies a recórrer els 60 quilòmetres que separen Perpinyà i Figueres– o simplement trencar l'absència d'informació entre els dos costats de la frontera. Per ara, les reunions referides a la creació d'un eurodistricte nord-català han estat exclusivament tècniques, i no deixa de ser un projecte encara molt verd però que podria permetre trencar una mica l'hermetisme singular que regna al voltant d'aquesta vella frontera.

Sebastià Girard